

Raamwerk Zij-instroom in Beroep (tweedegraadsleraren) 2020

September 2019

Annemiek Beersma (Windesheim), **Chrisma Immens** (Hogeschool Utrecht), **Sigrid Hoogland** (NHL Stenden Hogeschool), **Inge Oudkerk Pool** (Hogeschool van Amsterdam), **Peter Hurkkens** (Fontys), **Paulien Langedijk** (Hogeschool van Amsterdam), **Johan Strijbis** (Driestar hogeschool), **Hannah Wielenga** (Hogeschool Utrecht), **Peter Wildschut** (Hogeschool Rotterdam), **Sonja de Bruin** (Hogeschool Arnhem en Nijmegen), **Petra Vos** (Windesheim).

Inhoud

Inleiding.....	2
Doel van het traject Zij-instroom in Beroep	2
Wettelijke context.....	2
Uitgangspunten bij het opleiden van zij-instromers.....	3
Het eindniveau van zij-instromers	4
Fasering van het traject Zij-instroom in Beroep	5
Kwaliteitsborging	10
Bijlage 1 Begrippenlijst.....	11
Bijlage 2 Eisen zij-instromer beroepsgerichte profielen vo	14
Bijlage 3 Wettelijke context artikelen zij-instroom	15
Bijlage 4 Eindrapportage geschiktheidsonderzoek.....	16
Bijlage 5 Format geschiktheidsverklaring	24
Bijlage 6 Format Tripartiete Overeenkomst	25
Bijlage 7 Richtlijnen voor de begeleiding van de zij-instromer.....	28
Bijlage 8 Eindrapportage bekwaamheidsonderzoek	30
Bijlage 9 Format getuigschrift	37
Bijlage 10 Professionalisering assessoren Zij-instroom in Beroep.....	38
Bijlage 11 Format zelfevaluatiemodel collegiale audits	41

Inleiding

Dit raamwerk¹ bevat de landelijke afspraken en kwaliteitseisen voor het scholen van zij-instromers met het oog op het behalen van een tweedegraadsbevoegdheid.² Deze zijn met steun van het ministerie van OCW³ en de Inspectie van het Onderwijs opgesteld op basis van de wettelijke context, bestaande scholingspraktijken en een analyse van de daarin gesignaleerde knelpunten. In het raamwerk worden alle stappen uit het traject Zij-instroom in Beroep beschreven, waarbij duidelijkheid wordt gecreëerd over rollen, taken, procedures en instrumenten⁴. Het raamwerk is geaccordeerd door het Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten (ADEF) en daarmee richtinggevend voor alle bij ADEF aangesloten partijen die betrokken zijn bij het opleiden van zij-instromers voor het tweedegraadsgebied van het voortgezet onderwijs.

Doel van het traject Zij-instroom in Beroep

Het traject Zij-instroom in Beroep is in het leven geroepen om tegemoet te komen aan de diversiteit in kwaliteiten die er is en draagt bij aan het oplossen van het tekort aan leraren. Het is bedoeld voor personen met ten minste een afgeronde vierjarige hbo- of wo-opleiding (min. niveau 6 van het NLQF)⁵ die als leraar (willen) werken en daarvoor ook al een aantal kwaliteiten bezitten, maar geen onderwijsbevoegdheid hebben of niet over de juiste bevoegdheid beschikken.

Wettelijke context⁶

In de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), verder uitgewerkt in het Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs, staat beschreven onder welke voorwaarden een zij-instromer die niet in het bezit is van een juiste onderwijsbevoegdheid benoemd of te werk gesteld kan worden. Ook leraren die al een onderwijsbevoegdheid hebben (po/vo), komen hiervoor in aanmerking. De kandidaat staat onmiddellijk voor de klas en volgt een traject Zij-instroom in Beroep waarmee hij binnen twee jaar zijn bevoegdheid haalt.

Het traject Zij-instroom in Beroep start met een geschiktheidsonderzoek, zoals beschreven in artikel 118I van de WVO. Het geschiktheidsonderzoek wordt aangevraagd door het bevoegd gezag van de school die de zij-instromer wil benoemen of te werk stellen, of op aanvraag van de betrokkene zelf. Het wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het bestuur van een lerarenopleiding die op grond van artikel

¹ Dit raamwerk kent aanpassingen ten opzichte van het Raamwerk 2016. Deze aanpassingen zijn gedaan in verband met de overgang van SBL-competenties naar bekwaamheidseisen en de herijking van de kennisbasis generiek (2017). In de loop van 2020 zal er een addendum volgen m.b.t. leraren die al een onderwijsbevoegdheid hebben (po/vo) en die een tweedegraadsbevoegdheid willen halen via het zij-instroomtraject.

² Naast dit raamwerk bestaat er ook een raamwerk zij-instroom PDG (Pedagogisch Didactisch Getuigschrift).

³ Projectplan Stroomlijnen Zij-instroom in Beroep, verkorte versie in bijlage 1 van dat Projectplan, Raamwerk 2016.

⁴ Zie bijlage 1 voor een begrippenlijst.

⁵ Zie <https://nlqf.nl/>. De tweejarige hbo-opleiding associate degree valt hier niet onder. Er bestaat wel een uitzondering voor de beroepsgerichte vakken, zie bijlage 2.

⁶ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002399/2019-04-02>

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0024390/2016-08-01> Zie ook bijlage 3: Wettelijke context artikelen zij-instroom.

118n van de WVO is erkend. Als de kandidaat voldoende geschikt wordt geacht voor het beroep van leraar in het tweedegraadsgebied en in staat wordt geacht binnen twee jaar met goed gevolg deel te nemen aan het afsluitende bekwaamheidsonderzoek, geeft het bestuur van de lerarenopleiding een geschiktheidsverklaring af.

Vervolgens wordt de zij-instromer onder verantwoordelijkheid van de lerarenopleiding op maat scholing en begeleiding geboden, die nodig is om aan de in artikel 36 lid 1 van de WVO bedoelde bekwaamheidseisen voor het tweedegraadsgebied in het onderwijs te kunnen voldoen. De afspraken die hiertoe tussen de zij-instromer, de lerarenopleiding en de school worden gemaakt, worden vastgelegd in een tripartiete overeenkomst.

Het traject Zij-instroom in Beroep wordt afgesloten met een bekwaamheidsonderzoek, zoals beschreven in artikel 118o van de WVO. In het bekwaamheidsonderzoek wordt vastgesteld of de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen. Aan degene die met goed gevolg het bekwaamheidsonderzoek heeft afgesloten, verstrekt het instellingsbestuur het getuigschrift, zoals bedoeld in artikel 7a.3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Als bewijs dat het bekwaamheidsonderzoek met goed gevolg is afgesloten, wordt door de examencommissie het getuigschrift bekwaamheidsonderzoek uitgereikt. De zij-instromers in het voortgezet onderwijs krijgen een getuigschrift zij-instroom, een eigenstandig hoger onderwijsdiploma dat als zodanig separaat in de WHW is geregeld. Het getuigschrift heeft hetzelfde civiel effect als de overeenkomstige tweedegraadsbevoegdheid. Het getuigschrift Zij-instroom in Beroep leidt tot de grad baccalaureaat.

Uitgangspunten bij het opleiden van zij-instromers

Zij-instromers worden anders opgeleid dan studenten aan de reguliere lerarenopleiding. In het geschiktheidsonderzoek is vastgesteld dat ze in staat zijn om onder begeleiding van de school direct als leraar te functioneren. Daarbij worden ze geacht zich de nog ontbrekende kennis en vaardigheden alsmede de verdere ontwikkeling van hun bekwaamheden als leraar binnen twee jaar eigen te kunnen maken. Zij-instromers volgen hiertoe een scholingsprogramma op maat, dat wordt vastgelegd in een tripartiete overeenkomst tussen de zij-instromer, de school en de lerarenopleiding. Het scholingsprogramma wordt samengesteld op basis van de uitkomst van het geschiktheidsonderzoek waarin de eerder verworven competenties en de kennis van de zij-instromer zijn vastgesteld. Het curriculum en het toets programma van de reguliere lerarenopleiding worden hierbij losgelaten. In plaats daarvan toont de zij-instromer het vereiste eindniveau aan in het bekwaamheidsonderzoek aan het eind van het traject Zij-instroom in Beroep. Het scholingsprogramma wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de lerarenopleiding, waarbij het werkplekleren op de school waar de zij-instromer werkzaam is een prominente rol speelt.

Het eindniveau van zij-instromers

In de WVO is vastgelegd dat het traject Zij-instroom in Beroep wordt afgesloten met een bekwaamheidsonderzoek waarin wordt vastgesteld dat de zij-instromer voldoet aan de bekwaamheidseisen voor tweedegraadsleraren die in 2017 zijn herijkt.

Voor de reguliere lerarenopleidingen zijn landelijke kennisbases ontwikkeld. Dat betreft enerzijds de kennisbasis generiek en anderzijds de kennisbasis voor het specifieke schoolvak. Samen beschrijven die de 'conceptuele bagage' waarover een startbekwame leraar (dus ook een zij-instromer) dient te beschikken.

Bij de herijking van de bekwaamheidseisen en de generieke kennisbasis in 2017 heeft het onderzoekend vermogen een prominentere rol gekregen dan in het verleden. Op basis daarvan heeft ADEF in november 2018 het onderzoekend vermogen binnen de zij-instroomtrajecten als volgt gedefinieerd:

Een startbekwaam docent beschikt over een professionele, onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding die hij toont in een veelheid van beroepssituaties. Hij is in staat om kritisch naar zijn eigen praktijk te kijken en kan een analyse maken van die praktijk. Hij onderzoekt op basis van literatuur, collegiale consultatie en/of feedback van leerlingen naar een beter begrip van en/of verbeteringen van de (eigen) praktijk. Dit doet hij op basis van een systematische, onderzoeksmatige aanpak.

Het onderzoekend vermogen uit zich onder andere in een houdingsaspect: de leraar is nieuwsgierig t.o.v. zijn eigen praktijk, is open, lerend en reflectief. Hij stelt zichzelf en de leerlingen vragen als 'wat moeten de leerlingen leren', 'waarom moeten de leerlingen dit leren', 'hoe kunnen de leerlingen dit leren' en 'lukt het mij als leraar om dit te bereiken?'

In kernwoorden gaat het om willen weten, vragen stellen, zoeken naar vooronderstellingen, inzicht en (willen) begrijpen, analyseren, evalueren en eventueel creëren.

De eindkwalificaties voor het traject Zij-instroom in Beroep bestaan uit:

- de bekwaamheidseisen voor tweedegraadsleraren⁷;
- de generieke kennisbasis⁸;
- de vakspecifieke kennisbasis⁹.

met daarbinnen de hierboven beschreven specifieke definitie van onderzoekend vermogen.

Het eindniveau van het traject Zij-instroom in Beroep wordt geborgd middels het afsluitende bekwaamheidsonderzoek.

⁷ Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel, 2017 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-148.html>

⁸ 10 voor de leraar (2017) Generieke kennisbasis. https://10voordeleraar.nl/documents/kennisbases_bachelor/kb-generiek.pdf

⁹ 10 voor de leraar, <https://www.10voordeleraar.nl/kennisbases>

Fasering van het traject Zij-instroom in Beroep

In het traject Zij-instroom in Beroep zijn vijf fasen te onderscheiden. Voor elke fase zijn in dit raamwerk landelijke afspraken en kwaliteitseisen vastgelegd. Deze worden hieronder beschreven en waar nodig voorzien van een format, instrument of voorbeeld dat is opgenomen in een bijlage.

1. Het voortraject

In het voortraject worden de potentiële zij-instromer en de school die hem in dienst heeft of wil nemen, geïnformeerd over het traject en de wettelijke regelingen. Algemene informatie over het traject Zij-instroom in Beroep en de wettelijke regelingen die daarvoor gelden zijn beschikbaar via de website van de Rijksoverheid¹⁰. Informatie over de eventuele subsidie en de subsidievoorwaarden is beschikbaar via de website van DUO¹¹ en informatie over de uitvoering van het geschiktheidsonderzoek, de scholing en begeleiding en het bekwaamheidsonderzoek is beschikbaar via de websites van de betreffende lerarenopleidingen. Daarnaast kan de kandidaat contact opnemen met de lerarenopleiding voor extra toelichting, aanvullende informatie over randvoorwaarden, facilitering en begeleiding van de zij-instromer op de school en een persoonlijk advies. Dit kan zowel via de e-mail of telefoon als in een persoonlijk gesprek.

De lerarenopleiding adviseert de kandidaat op basis van cv en diploma's over welk scholingstraject het meest passend lijkt (dat kan ook een ander traject zijn, bijvoorbeeld deeltijd). Als dat het traject Zij-instroom in Beroep is, informeert de lerarenopleiding de kandidaat en werkgever over de procedures en kosten voor het geschiktheidsonderzoek en het daaropvolgende scholingsprogramma om de zij-instromer (verder) op te leiden.

Aanmelding voor het traject Zij-instroom in Beroep gebeurt via een andere procedure dan aanmelding voor een reguliere lerarenopleiding, ook hierover wordt de kandidaat geïnformeerd. Het assessmentcentrum dat het geschiktheidsonderzoek uitvoert, zorgt voor de informatie. Na aanmelding bij het assessmentcentrum ontvangt de kandidaat detailinformatie over het geschiktheidsonderzoek alsmede richtlijnen m.b.t. de kennistoets en/of vakinhoudelijke intake en de handleiding voor het samenstellen van het startportfolio. Indien gewenst kan de kandidaat - tegen betaling - door de hogeschool worden begeleid bij het samenstellen van het portfolio dat hij voor het geschiktheidsonderzoek moet samenstellen.

Kwaliteitseisen

- De informatie over zij-instroom op de websites van de hogescholen, de Rijksoverheid en DUO is actueel en goed vindbaar. Vanuit de website van de overheid worden belangstellenden doorverwezen naar de websites van de lerarenopleidingen.

¹⁰ www.werkeninhetonderwijs.nl

¹¹ duo.nl/particulieren/

- Lerarenopleidingen hebben een contactpersoon of 'loket' voor zij-instroom en zijn in staat om duidelijke informatie te verstrekken en de verschillen tussen de diverse scholingstrajecten binnen de hogeschool uit te leggen.
- Om een eerste inschatting te maken van de mogelijkheden voor zij-instroom, wordt van de potentiële zij-instromer verwacht dat hij een cv en kopieën van relevante diploma's aanlevert. Een deskundige medewerker op het gebied van zij-instroom en EVC van de lerarenopleiding voorziet de kandidaat op basis daarvan van een eerste advies.
- Het is voor kandidaten mogelijk om een intakegesprek aan te vragen met een lerarenopleider van de vakgroep of met de coördinator zij-instroom.
- Indien de kandidaat bij de lerarenopleiding begeleiding inkoop bij het samenstellen van het startportfolio, wordt deze geboden door een hiertoe bekwame begeleider.
- De instelling zorgt voor inschrijving van de kandidaat bij de eigen lerarenopleiding.

2. Afname van het geschiktheidsonderzoek

In het geschiktheidsonderzoek wordt vastgesteld of de kandidaat geschikt is om als zij-instromer (verder) te worden opgeleid. Daartoe wordt vastgesteld:

- of de kandidaat in staat is om onder begeleiding van de school direct als leraar te functioneren;
- in hoeverre de kandidaat al aan de eindkwalificaties voldoet en waar de kandidaat zich tijdens de scholing (verder) in moet bekwamen;
- of er hiervoor een in twee jaar uitvoerbaar scholingstraject op te stellen is.

De kandidaat ontvangt een schriftelijke rapportage van het geschiktheidsonderzoek volgens een landelijk uniform format. De rapportage is opgesteld in termen van de eindkwalificaties, gespecificeerd naar alle afzonderlijke bekwaamheidseisen en domeinen uit de generieke en vakspecifieke kennisbasis. Als de kandidaat geschikt is bevonden als zij-instromer ontvangt hij ook de geschiktheidsverklaring waarmee de school hem als leraar aan mag stellen voor een periode van maximaal twee jaar. Zie bijlage 4 en 5 voor de formats voor de rapportage van het geschiktheidsonderzoek en de geschiktheidsverklaring.

Kwaliteitseisen

- De uitvoering van het geschiktheidsonderzoek is belegd bij het assessmentcentrum van een lerarenopleiding of onderwijsinstelling dat daarop door de Inspectie van het Onderwijs wordt gecontroleerd. Daarnaast bevelen we aan dat het assessmentcentrum deelneemt aan collegiale audits georganiseerd vanuit het netwerk criteriumgericht beoordelen en/of een kwaliteitskeurmerk (bv. van Hobéon) heeft.
- Tijdens het geschiktheidsonderzoek:
 - wordt in elk geval gebruikgemaakt van een door de kandidaat samengesteld portfolio, waarin hij zijn eigen bekwaamheden en leerpunten als leraar beschrijft en van passend bewijsmateriaal voorziet;
 - wordt in elk geval gebruik gemaakt van een voorbespreking, observatie en reflectiegesprek van een door de kandidaat gegeven les op de school waar hij zijn werkplek heeft;

- wordt in elk geval gebruikgemaakt van een criteriumgericht interview;
 - kan gebruik gemaakt worden van een formatieve kennistoets over de domeinen uit de vakspecifieke kennisbasis die ook in de landelijke kennistoets worden getoetst.
- Het geschiktheidsonderzoek wordt afgenomen door minstens twee daartoe getrainde en gecertificeerde assessoren. Een van de assessoren is werkzaam aan de betreffende lerarenopleiding en de ander is werkzaam als leraar in het tweedegraadsgebied. Ten minste een van de assessoren is zelf bevoegd voor het schoolvak waarvoor de kandidaat als zij-instromer zal worden opgeleid.
- De assessoren maken gebruik van methodieken voor beroepsbekwaam beoordelen (zoals WACKER, STARRT en VRAAK-criteria).
- De kandidaat krijgt een handleiding waarmee hij zich kan voorbereiden op het geschiktheidsonderzoek. Deze handleiding bevat tenminste:
- een beschrijving van de eindkwalificaties en de manier waarop in het geschiktheidsonderzoek wordt getoetst in hoeverre de kandidaat hier al aan voldoet;
 - een beschrijving van de procedure die bij het geschiktheidsonderzoek wordt gevolgd;
 - richtlijnen voor het samentellen van het portfolio en de voorbereiding op de lesobservatie en het criteriumgericht interview;
 - indien van toepassing richtlijnen voor de voorbereiding op de kennistoets over de vakspecifieke kennisbasis.
- De rapportage van het geschiktheidsonderzoek is zodanig opgesteld dat :
- duidelijk is aan welke eindkwalificaties, gespecificeerd naar alle afzonderlijke bekwaamheidseisen en beide kennisbases, de kandidaat al voldoet;
 - opleidingen in staat zijn een scholingsprogramma op te stellen waarmee de kandidaat de bekwaamheden die hij nog niet op niveau 'startbekwaam' beheerst (door) kan ontwikkelen en zich de kennis uit de domeinen van de beide kennisbases die hij nog niet beheerst eigen kan maken;
 - het instellingsbestuur en de examencommissie het vertrouwen hebben dat de uitkomst van het geschiktheidsonderzoek valide en betrouwbaar is, zodat de kwaliteit geborgd is.

3. Scholingsprogramma samenstellen

De lerarenopleiding van de hogeschool waar de zij-instromer (verder) opgeleid zal worden, stelt in overleg met de zij-instromer en zijn school een scholingsprogramma vast. De zij-instromer wordt in de gelegenheid gesteld zijn bekwaamheden (door) te ontwikkelen tot het niveau 'startbekwaam' en zich de onderdelen van de domeinen uit de beide kennisbases die hij nog niet beheerst eigen te maken.

Het scholingsprogramma zal gedeeltelijk op de hogeschool worden uitgevoerd en gedeeltelijk op de werkplek. Er worden ook afspraken gemaakt m.b.t. de rollen en taken van de verschillende begeleiders (op de hogeschool en op de werkplek). Het scholingsprogramma en de begeleidingsafspraken worden vastgelegd in de tripartiete overeenkomst die wordt ondertekend door de lerarenopleiding, de school en de zij-instromer. Deze wordt door de examencommissie geaccordeerd. Zie bijlage 6 voor het format voor de tripartiete overeenkomst.

Kwaliteitseisen

- Het scholingsprogramma heeft als doel de zij-instromer alleen te scholen m.b.t. de bekwaamheidseisen en de onderdelen van de domeinen van de beide kennisbases waarvan in het geschiktheidsonderzoek is vastgesteld dat hij ze nog niet (volledig) beheerst. Bij het samenstellen van het scholingsprogramma is het nadrukkelijk niet de bedoeling dat het curriculum en het toetsprogramma van de hogeschool het uitgangspunt zijn.
- Het scholingsprogramma is maatwerk. In overleg met de begeleider kan de kandidaat ook gebruikmaken van andere manieren van leren, zoals zelfstudie, een project op de werkplek of een cursus.
- Het scholingsprogramma is uitvoerbaar in een periode van twee jaar en bevat een studielast die redelijkerwijs te combineren is met de aanstelling van de zij-instromer op een school.

4. Scholing en begeleiding

De tripartiete overeenkomst is basis en uitgangspunt voor de scholing en begeleiding van de zij-instromer. Het opleiden vindt plaats op het instituut, door middel van zelfstudie en ook op de eigen werkplek. De begeleiding geschiedt zowel op het niveau van het schoolvak als op de beroepsgerichte kant. Zie bijlage 7 voor nadere richtlijnen voor de begeleiding van de zij-instromer.

De zij-instromer evalueert met zijn begeleiders vanuit de lerarenopleiding en vanuit de school waar hij werkzaam is per overeengekomen periode zijn vorderingen op basis van een (tussen)rapportage. Hij evalueert zijn eigen bijdrage zowel kwalitatief als kwantitatief.

De zij-instromer voert vervolgens een voortgangsgesprek met de begeleiders. De zij-instromer is daarbij verantwoordelijk voor het eigen ontwikkelproces.

Kwaliteitseisen m.b.t. de begeleiding op de lerarenopleiding

- De begeleiding bestaat uit het verschaffen van informatie over het gehele traject, begeleiding bij het ontwikkelen van het portfolio en deelname aan voortgangsgesprekken.
- De begeleidingsuren worden in de tripartiete overeenkomst gekwantificeerd.
- Er wordt gewerkt met een gekwalificeerde en gecertificeerde begeleider. Dit kan een vakdidacticus of een onderwijskundige zijn.

Kwaliteitseisen m.b.t. de begeleiding op de werkplek

- De begeleiding bevat feedback- en feed-forwardgesprekken.
- Er wordt gewerkt met een daartoe geschoolde begeleider van het vak (of aangrenzend vak).
- Het management van de school geeft gevraagd en ongevraagd feedback en stelt de zij-instromer in staat om als volwaardig teamlid te functioneren.

5. Afsluitend bekwaamheidsonderzoek en getuigschrift

Fundament en uitgangspunt van het afsluitende bekwaamheidsonderzoek is het geschiktheidsonderzoek dat aan het begin van het traject afgenomen is. Het bekwaamheidsonderzoek richt zich op de

bekwaamheidseisen en de onderdelen uit de generieke kennisbasis en de vakspecifieke kennisbasis die in het geschiktheidsonderzoek nog niet (volledig) aangetoond waren. Tijdens het bekwaamheidsonderzoek toont de zij-instromer bewijsstukken waaruit zijn actuele bekwaamheidsniveau blijkt. De vakspecifieke kennisbasis wordt in het bekwaamheidsonderzoek (of daarvoor¹²) getoetst middels de landelijke kennistoets die studenten aan de reguliere lerarenopleiding ook maken.

De kandidaat ontvangt een schriftelijke rapportage van het bekwaamheidsonderzoek volgens een landelijk uniform format. De rapportage is opgesteld in termen van de eindkwalificaties, gespecificeerd naar alle afzonderlijke bekwaamheidseisen en beide kennisbases.

Op het getuigschrift wordt vermeld dat het een tweedegraadsbevoegdheid betreft. Daarnaast worden de behaalde eindkwalificaties¹³ benoemd. Hiermee is inzichtelijk wat de overeenkomsten en verschillen zijn met een bachelordiploma van de tweedegraadslerarenopleiding, waarmee het ook mogelijk wordt doorstroomseisen voor bijvoorbeeld een eerstegraadsmasteropleiding vast te stellen.

Zie bijlage 8 en 9 voor de formats voor de rapportage van het bekwaamheidsonderzoek en het getuigschrift.

Kwaliteitseisen

- Tijdens het bekwaamheidsonderzoek wordt afhankelijk van de nog te beoordelen eindkwalificaties gebruikgemaakt van:
 - de landelijke kennistoets voor het schoolvak waarvoor de zij-instromer bevoegd wordt;
 - een door de kandidaat samengesteld portfolio met relevante beschrijvingen en bewijsstukken;
 - een lesobservatie of filmopname;
 - een criteriumgericht interview.
- Het bekwaamheidsonderzoek wordt afgenomen door twee daartoe getrainde en gecertificeerde assessoren. Een van de assessoren is werkzaam aan de betreffende lerarenopleiding en de ander is werkzaam als leraar in het tweedegraadsgebied. Ten minste een van de assessoren is zelf bevoegd voor het schoolvak waarvoor de kandidaat als zij-instromer zal worden opgeleid.
- De assessoren maken gebruik van methodieken voor beroepsbekwaam beoordelen (zoals WACKER, STARRT en VRAAK-criteria).
- De kandidaat krijgt van tevoren de handleiding van het afsluitende bekwaamheidsonderzoek, waarmee hij zich kan voorbereiden op het bekwaamheidsonderzoek, en na afloop een schriftelijke rapportage.

¹² Voor zij-instromers wordt ontheffing gegeven van de studiepunteningangseis voor de landelijke kennistoets, waardoor ze al op een eerder moment tijdens de scholing (of zelfs tijdens het geschiktheidsonderzoek) deel kunnen nemen.

¹³ Met betrekking tot de vakspecifieke kennisbasis wordt op het getuigschrift vermeld dat de kandidaat de landelijke kennistoets heeft behaald, waarbij de domeinen die in de landelijke kennistoets zijn getoetst, worden benoemd.

Kwaliteitsborging

Professionalisering van zij-instroomassessoren wordt vormgegeven door training, scholing en certificering met bijbehorende facilitering door de instellingen. Het onderhouden van de kwaliteit wordt vormgegeven door intervisie en kalibreersessies.

Kwaliteitsborging wordt extern uitgevoerd door de Inspectie van het Onderwijs en intern via een collegiale audit en collegiale consultatie. Voor de collegiale audit is een zelfevaluatiemodel ontwikkeld.

In bijlage 10 zijn richtlijnen voor professionalisering en certificering opgenomen.

In bijlage 11 is het zelfevaluatiemodel voor collegiale audits opgenomen.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Assessment

Een assessment is een beoordelingsprogramma dat de zij-instromer moet doorlopen om voor een bepaalde functie of opleiding aangenomen te worden. Het assessment bepaalt of de zij-instromer over de gewenste bekwaamheidseisen beschikt. Het samenstellen van een portfolio staat vaak aan de basis van een assessment.

Assessmentaanbieder

De hogeschool waar een assessmentcentrum gevestigd is.

Assessmentcentrum

Een onderdeel van de hogeschool waar personen/kandidaten worden onderzocht op geschiktheid voor het beroep van leraar.

Assessor

Een assessor is de persoon die beoordeelt of een kandidaat geschikt is voor een bepaalde functie of scholingstraject. Een assessor:

- beoordeelt of een portfolio van een kandidaat voldoet om het assessmentgesprek te voeren;
- voert een criteriumgericht interview (= assessmentgesprek) n.a.v. het portfolio om het niveau van bekwaamheid te bepalen;
- stelt het bekwaamheidsniveau van de kandidaat vast;
- geeft zo nodig ontwikkelingsgerichte feedback;
- legt bevindingen en eindoordeel vast op daarvoor bestemde formulieren voor de eindrapportage.

Bekwaamheid

Het actueel in staat zijn tot het uitvoeren van bepaalde vaardigheden als resultaat van deskundigheid, kundigheid, bedrevenheid, geschiktheid, kennis, vaardigheid en vermogen.

Bekwaamheidseisen of eindkwalificaties

De eisen die gesteld worden aan het bachelorniveau van de betreffende onderwijskwalificatie.

Bevoegd gezag

Het bestuur van de school.

Criteriumgericht interview

In het criteriumgericht interview bespreken de assessoren met de kandidaat zij-instroom de ervaring, opleiding, motieven en ambities. Tijdens het gesprek vormen de assessoren mede op basis van het portfolio zich een beeld van de verworven bekwaamheden.

Getuigschrift Zij-instroom in Beroep

De zij-instromer ontvangt de titel baccalaureaat en wordt hiermee bevoegd leraar po dan wel vo.

Geschiktheidsonderzoek zij-instromer

In het geschiktheidsonderzoek wordt bepaald of de zij-instromer geschikt is om direct voor de klas te staan en binnen twee jaar de bevoegdheid te behalen.

Geschiktheidsverklaring

Indien de kandidaat positief door het geschiktheidsonderzoek komt, krijgt hij een geschiktheidsverklaring waarmee hij de zij-instroomaanstelling bij de school mag krijgen.

Instelling

Hogeschool die het getuigschrift mag uitreiken.

Instituutsopleider

Opleider vanuit de lerarenopleiding.

Kennisbasis

De kennisbasis is het geheel aan kennisvereisten waarover een startbekwaam leraar moet beschikken. De tweedegraadslerarenopleidingen hebben gezamenlijk de kennisbasis ontwikkeld.

Landelijke kennistoets

In deze toets worden de daartoe landelijk vastgestelde domeinen uit de vakspecifieke kennisbasis getoetst. De toets wordt landelijk afgenomen. Er zijn twee of drie (afhankelijk van de scholing) toetsgelegenheden per jaar. Deelname aan deze toets is verplicht voor alle studenten aan de reguliere tweedegraadslerarenopleiding en voor alle zij-instromers voortgezet onderwijs.

Portfolio

Ter voorbereiding op het criteriumgericht interview stelt de zij-instromer een portfolio samen. Een portfolio is een document waarin leer- en werkervaringen zijn opgenomen die relevant zijn voor de bekwaamheden bij de start van de scholing en het beroep. Daarnaast bestaat het portfolio uit een aantal producten waarmee de zij-instromer zijn bekwaamheden aantoont en bewijst.

Reguliere lerarenopleiding

Standaard ingerichte opleiding die in nominaal vier jaren het getuigschrift kan brengen.

Traject Zij-instroom

De weg van de zij-instromer van begin tot eind: van oriëntatie via geschiktheidsonderzoek tot en met het bekwaamheidsonderzoek aan het eind van het traject.

Tripartiete overeenkomst

Reeks van afspraken tussen de drie betrokken partijen, de zij-instromer, het bevoegd gezag van de school en het instituut, over scholing en begeleiding, en in dat verband de rechten en plichten in het zij-instroomtraject.

Tweedegraads onderwijsbevoegdheid

Een tweedegraads onderwijsbevoegdheid voor het voortgezet onderwijs geeft het recht les te geven aan:

- de eerste 3 klassen van de havo en het vwo;
- het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;
- het beroepsonderwijs en volwasseneneducatie;
- het praktijkonderwijs.

Veldassessor

Een assessor die afkomstig is uit het directe werkveld, zoals bijvoorbeeld het voortgezet onderwijs.

Werkplekbegeleider

Begeleider op de school van de zij-instromer.

Werkplekleren

Leren van en op de werkplek.

ZiB

Dit betekent Zij-instromer in het Beroep. Kandidaten die als leraar willen werken, zonder opleiding of werkervaring in het onderwijs, en die in het bezit zijn van een getuigschrift hoger onderwijs (een hbo- of wo-opleiding), kunnen in principe zij-instromer worden.

Zij-instroomcoördinator

Vertegenwoordiger van de lerarenopleiding die het proces van geschiktheid en bekwaamheid coördineert.

Bijlage 2 Eisen zij-instroomer beroepsgerichte profielen vo¹⁴

Als u het traject zij-instroom in het beroep wilt volgen om onderwijs te kunnen geven in 1 van de volgende beroepsgerichte profielen gelden afwijkende eisen:

- bouwen, wonen en interieur;
- produceren, installeren en energie;
- mobiliteit en transport;
- horeca, bakkerij en recreatie.

U moet dan beschikken over:

- een diploma van een middenkaderopleiding of specialistenopleiding (mbo-4);
- aantoonbaar hbo- werk en denkniveau;
- voor het onderwijs voldoende maatschappelijke ervaring en beroepservaring;
- een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).

¹⁴ Zie artikel 2. Aanwijzing onderwijs in beroepsgerichte vakken uit: Besluit zij-instroom leraren primair en voorgezet onderwijs geldende van 01-08-2016 t/m heden.

Bijlage 3 Wettelijke context artikelen zij-instroom

Wet op het voortgezet onderwijs

Artikel 36. Bekwaamheidseisen

Artikel 38. Scholings- en begeleidingsovereenkomst zij-instroom in het beroep

Titel IVC. Zij instroom in het beroep (artikelen 118j-118s)

Artikel 118k. Geschiktheidsverklaring

Artikel 118l. Geschiktheidsonderzoek

Artikel 118o. Bekwaamheidsonderzoek

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Artikel 7.6. Beroepsvereisten

Artikel 7.13. Onderwijs- en examenregeling

Artikel 7.30b. Toelatingseisen masteropleidingen

Artikel 7a.3. Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek

Artikel 7a.5. Titulatuur

Artikel 9. Inrichting van bekwaamheidsonderzoek

Artikel 10. Waarborgen kwaliteit bekwaamheidsonderzoek

Bijlage 4 Eindrapportage geschiktheidsonderzoek

Gegevens assesser/assessantaanbieder

Naam organisatie: ...
Adres organisatie: ...
Plaats organisatie: ...
Naam hoofd/coördinator Assessmentcentrum: ...
Naam assessor 1 ...
Naam assessor 2 ...
Naam assessor 3 (indien van toepassing) ...

Datum afgifte: ...

Gegevens kandidaat

Achternaam kandidaat: ...
Voornaam / -namen: ...
Geboortedatum: ...
Geboorteplaats: ...

Doelstelling van de kandidaat

Uit deze rapportage over het geschiktheidsonderzoek moet blijken of u als zij-instromer aan de onderstaande criteria voldoet:

- of u in staat bent om onder begeleiding van de school direct als docent te functioneren;
- in hoeverre u al aan de eindkwalificaties voldoet en waar u zich tijdens de scholing (verder) in moet bekwamen;
- of er hiervoor een in twee jaar uitvoerbaar scholingstraject op te stellen is.

VERANTWOORDING

De toegepaste landelijke standaard

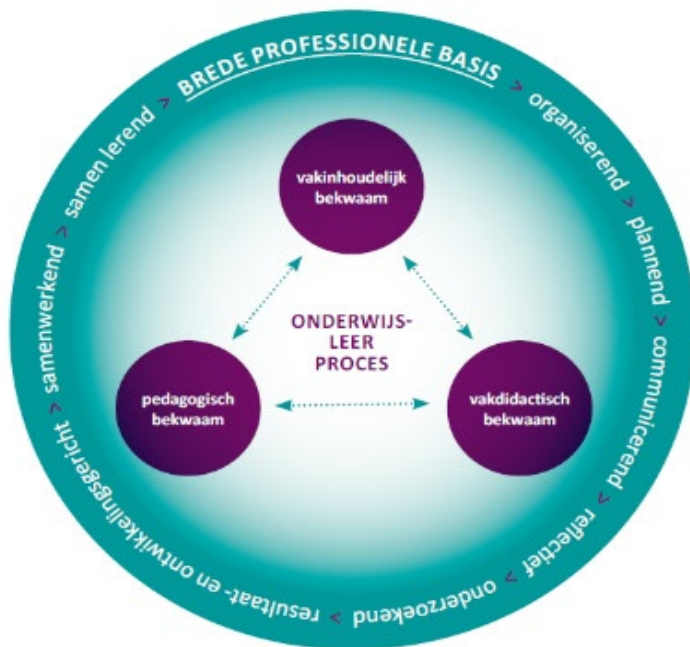
De verworven bekwaamheden van de kandidaat zijn gemeten ten opzichte van de bekwaamheidseisen, uitgewerkt in de volgende eindkwalificaties:

- de bekwaamheidseisen voor tweedegraadsleraren (vastgelegd in het besluit bekwaamheidseisen leraren en personeel);
- de generieke kennisbasis¹⁵ (vastgelegd in een publicatie van 10 voor de leraar);
- de vakspecifieke kennisbasis¹⁶ (vastgelegd in een publicatie van 10 voor de leraar).

In de bekwaamheidseisen is een algemene definitie van bekwaamheid opgenomen alsmede een uitwerking van het vereiste kwalificatieniveau. Daarmee wordt het kader voor de toetsing ten aanzien van de bekwaamheidseisen gegeven. Voor de uitwerking van het kwalificatieniveau binnen de bekwaamheidseisen zijn de referentiekaders van de Dublin-descriptoren en het Europees Kwalificatiekader (EKK) bewerkt.

Deze standaard geeft een niveau indicatie weer van het hbo. Deze standaard is te vinden op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/04/13/kamerbrief-over-besluit-herijking-bekwaamheidseisen-onderwijspersoneel>

Herijkte bekwaamheidseisen (Onderwijscoöperatie, 2014)

¹⁵ https://10voordeleraar.nl/documents/kennisbases_bachelor/kb-generiek.pdf

¹⁶ https://www.10voordeleraar.nl/documents/kennisbases_2017_tweedegraads/Kennisbasis%20Economie%20-%20pdf-versie%20januari%202018.pdf (economie als voorbeeld)

De assessmentprocedure en de gehanteerde instrumenten

In de assessmentprocedure is een aantal stappen doorlopen:

1. Voorlichting en oriëntatie
2. Aanmelding en contract
3. Geschiktheidsonderzoek <ul style="list-style-type: none">• Formatieve kennistoets (indien van toepassing) [datum]• Portfolio [datum]• Criteriumgericht interview [datum]• Lesbezoek [datum]
4. Beoordeling en rapportage
5. Uitgave geschiktheidsverklaring (indien van toepassing)

Professionele basis

Definitie professionele basis:

Een professionele leraar heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Kern van de brede professionele basis:

- Zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen.
- Samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn handelen waar nodig afstemmen met hen.
- Bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.
- Meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruikmaken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- Zijn handelen uitleggen en verantwoorden.
- Zelfstandig vormgeven van zijn professionele ontwikkeling.

Onderliggende kennis uit de generieke kennisbasis:

C. De leraar als professional → professioneel handelen van de docent:

Ontwikkelingen in het onderwijs, werken in schoolorganisaties, persoonlijke professionele ontwikkeling, onderzoekend vermogen, professionele identiteit, ict-vaardigheden in de onderwijscontext.

Voor een uitwerking van de domeinen en kernconcepten uit de Generieke Kennisbasis (september 2017), zie www.10voordeleraar.nl/kennisbasis/generiek

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond aan professioneel handelen op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: het professioneel handelen is overwegend aangetoond op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten m.b.t. het professioneel handelen:

Bekwaamheidsgebied: Vakinhoudelijk

Definitie vakinhoudelijke bekwaamheid:

Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de leraar de inhoud van zijn onderwijs beheerst.

Kern van de vakinhoudelijke bekwaamheid:

- De leraar 'staat boven' de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren.
- De leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen.
- De leraar houdt zijn vakkennis en -kunde actueel.

Voor een beschrijving van de onderliggende vakinhoudelijke kennis en kunde, zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-148.html>

Voorbeeld (domeinen/thema's) uit de kennisbasis Nederlands: (NB: alleen de domeinen die in de landelijke kennistoets (LKT) getoetst worden)

1. Differentiatie naar doelgroepen:
Meertalige klassen, NT2-didactiek, Remedial Teaching, Dyslexie, Taalgericht vakonderwijs, Taalbeleid, Woordenschatdidactiek
7. Taalstructuren en welgevormdheid:
Fonetiek, fonologie, morfologie, semantiek, lexicologie, Grammatica, Spelling, Spellingsdidactiek
8. Taalverwerving, taalgebruik en taalvariatie:
Taalverwerving, Taalvariatie en taalverandering, Pragmatiek, Taalbeschouwingsdidactiek
9. Literaire / fictionele teksten:
Literaire genres, literaire/fictionele teksten en tekstkenmerken, Literatuurgeschiedenis
10. Lezen van literaire / fictionele teksten:
Literaire analyse, interpretatie en kritiek, Stimuleren van leesontwikkeling, Literatuurdidactiek

Voor een uitwerking van de thema's en kernconcepten uit de kennisbasis Nederlands (maand, jaartal), zie www.10voordeleraar.nl

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond aan vakinhoudelijke bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, resultaten formatieve kennistoets, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de vakinhoudelijke bekwaamheid is overwegend aangetoond op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten m.b.t. de vakinhoudelijke bekwaamheid:

Bekwaamheidsgebied: Vakdidactisch

Definitie vakdidactische bekwaamheid:

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de leraar de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten.

Kern van de vakdidactische bekwaamheid:

- De leraar brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van verschillende methodieken en middelen.
- Bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt de leraar de ontwikkeling van zijn leerlingen; hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of de leerdoelen gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt; op basis van zijn analyse stelt hij zo nodig zijn onderwijs didactisch bij.
- Zijn onderwijs gaat met de tijd mee.

(Voor een beschrijving van de onderliggende vakdidactische kennis en kunde, zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-148.html>)

Onderliggende kennis uit de generieke kennisbasis:

A. De school als leeromgeving → didactisch handelen van de docent:
Opvattingen over leren en leerconcepten, onderwijsconcepten, hersenen en leren, leer- en motivatieprocessen, begeleiden van leerprocessen, hanteren van doelen. Ontwerpen van onderwijs, toetsen en evalueren

(Voor een uitwerking van de thema's en kernconcepten uit de generieke kennisbasis (september 2017), zie www.10voordeleraar.nl/kennisbasis/generiek/)

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond aan vakdidactische bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de vakdidactische bekwaamheid is overwegend aangetoond op niveau ① ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten m.b.t. de vakdidactische bekwaamheid:

Bekwaamheidsgebied: Pedagogisch

Definitie pedagogische bekwaamheid:

Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat de leraar op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren.

Kern van de pedagogische bekwaamheid:

- De leraar volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af.
- De leraar draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen.
- De leraar kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene.
- In de context van het beroepsgerichte onderwijs gaat het hier ook om de begeleiding van de leerling bij zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit.
- Ook in pedagogische zin blijft zijn onderwijs van deze tijd.

(Voor een beschrijving van de onderliggende pedagogische kennis en kunde, zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-148.html>)

Onderliggende kennis uit de generieke kennisbasis:

B. De school als onderwijs-pedagogische omgeving → pedagogisch handelen van de docent:
School in de pluriforme maatschappij, pedagogische functie van de school, pedagogisch klimaat in school en klas, leerlingbegeleiding, ontwikkelingstheorieën.

(Voor een uitwerking van de domeinen en kernconcepten uit de generieke kennisbasis (september 2017), zie www.10voordeleraar.nl/kennisbasis/generiek)

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond aan pedagogische bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de pedagogische bekwaamheid is overwegend aangetoond op niveau ① ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten m.b.t. de pedagogische bekwaamheid:

Eindconclusie (wel/niet geschikt, zie criteria blz. 16)

--

Evt. opmerkingen/adviezen m.b.t. scholingsprogramma

--

Ondertekening assesseraanbieder

Datum:

Naam + handtekening hoofd Assessmentcentrum, namens de assessoren:
xxxxxxx

In de bijlage Curriculum Vitae en kopie diploma's kandidaat toevoegen

Bijlage 5 Format geschiktheidsverklaring

GESCHIKTHEIDSVERKLARING

Als bedoeld in artikel 118k van de Wet op het Voortgezet Onderwijs WVO

Het instellingsbestuur van Hogeschool XXXX

verklaart dat

(NAAM KANDIDAAT)

geboren op

(GEBOORTEDATUM)

Te

(PLAATS)

die in het bezit is van het volgende in artikel 118l
lid 3 WVO bedoelde bewijsstuk

(DIPLOMA VOOROPLEIDING + NAAM
INSTELLING)

Datum afgifte:

Plaats afgifte:

onder verantwoordelijkheid van het Instituut voor Lerarenopleidingen van Hogeschool XXXX, met goed gevolg heeft deelgenomen aan het geschiktheidsonderzoek, bedoeld in artikel 118l lid 3 WVO en op grond daarvan voldoende geschikt wordt geacht voor het beroep van leraar voortgezet onderwijs

in het vak:

in het tweedegraadsgebied

(NAAM VAK)

De kandidaat wordt in staat geacht binnen twee jaar na benoeming tot leraar met goed gevolg deel te nemen aan het bekwaamheidsonderzoek, zoals bedoeld in artikel 118o WVO

Plaats:

Datum:

Handtekening kandidaat

Handtekening namens het instellingsbestuur

(handtekening coördinator assessmentbureau)

Naam kandidaat:

Naam coördinator assessmentbureau:

Plaats:

Datum afgifte:

(DATUM)

Bijlage 6 Format Tripartiete Overeenkomst

TRIPARTIETE OVEREENKOMST

Zoals bedoeld in artikel 38 van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)

Partijen

1. (NAAM SCHOOL) vertegenwoordigd door dhr./mw. (LEIDINGGEVENDE SCHOOL), verder te noemen **het bevoegd gezag**
2. De (NAAM INSTITUUT), in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door (DIRECTEUR/LEIDINGGEVENDE INSTITUUT), verder te noemen **de lerarenopleiding**
3. Dhr./Mevr. (ZIJ-INSTROMER), verder te noemen de **zij-instromer**

komen het volgende overeen:

1. Deze overeenkomst komt tot stand op grond van het geschiktheidsonderzoek als bedoeld in artikel 118l van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en heeft met name betrekking op de genoemde noodzakelijk te achten scholing en begeleiding.
2. Inhoud en omvang van de scholing en begeleiding van de betrokkene zijn vastgelegd in het scholingsplan dat integraal deel uitmaakt van deze overeenkomst en is goedgekeurd door de examencommissie. Het scholingsplan is opgenomen in bijlage 1, het begeleidingsplan in bijlage 2.
3. Deze overeenkomst beoogt de vastlegging van de wederzijdse rechten en plichten van partijen met betrekking tot het uitvoeren van de scholing en begeleiding van betrokkene. De overeenkomst is erop gericht de betrokkene in staat te stellen het in deze overeenkomst vastgestelde scholingstraject te doorlopen en te voltooien.
4. Deze overeenkomst treedt in werking op (MAAND INGANG OVEREENKOMST) en heeft een looptijd van (AANTAL MAANDEN). Gedurende deze periode is de zij-instromer in dienst van het bevoegd gezag, als leraar voor minimaal 8 lessen in het vak waarop het scholingsplan betrekking heeft (EVENTUEEL AANTAL FTE TOEVOEGEN) .
5. Verlenging (met maximaal tweemaal een halfjaar) kan op basis van zeer zwaarwegende omstandigheden plaatsvinden in samenspraak met coördinator assessmentcentrum en/of coördinator zij-instroom. Voor elke verlenging zal de kandidaat in een plan van aanpak moeten laten zien welke leerdoelen (nog) niet behaald zijn en hoe deze kunnen worden behaald. Deze dienen door de drie partijen te worden geaccordeerd. Voor elk halfjaar verlenging kan een aanvullende factuur verzonden worden richting het bevoegd gezag. Deze factuur bestaat uit extra begeleidingsuren, scholingsuren en eventuele lesbezoeken.

6. Deze overeenkomst vervalt bij voortijdige beëindiging van het dienstverband van de zij-instromer. De zij-instromer kan dan niet langer aanspraak maken op scholing en begeleiding in het kader van deze overeenkomst.
7. In het kader van deze overeenkomst en dit scholingstraject is het volgende van belang:
 - (a) De zij-instromer wordt op school begeleid door een werkplekbegeleider en vanuit de lerarenopleiding door een instituutsopleider.
 - (b) De werkplekbegeleider op de school zorgt ervoor dat de zij-instromer kennis maakt met de voor hem/haar relevante functionarissen en op de hoogte wordt gesteld van alle relevante voorschriften, regels en afspraken die op de school gelden.
 - (c) De werkplekbegeleider organiseert begeleidingsgesprekken met de zij-instromer. Gedurende de scholingssperiode bezoekt de werkplekbegeleider regelmatig lessen van de betrokkene.
 - (d) Tijdens het scholings- en begeleidingstraject speelt het portfolio dat de zij-instromer samenstelt een cruciale rol. Daarin verzamelt de zij-instromer bewijsmateriaal met betrekking tot de bekwaamheidseisen.
 - (e) Tijdens het scholingstraject vinden voortgangsgesprekken plaats. Daaraan nemen de zij-instromer, de werkplekbegeleider en/of instituutsopleider deel. Doel van elk voortgangsgesprek is vast te stellen of de zij-instromer voldoende functioneert binnen de diverse taakgebieden. De zij-instromer en de begeleider(s) maken afspraken over vorm en inhoud van het vervolgtraject van de scholing.
 - (f) Indien het scholingstraject een kortere duur heeft dan twee jaar, wordt het aantal voortgangsgesprekken en lesbezoeken naar rato vastgesteld.
8. Zodra de noodzakelijk geachte scholing en begeleiding zijn uitgevoerd, wordt de zij-instromer in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan een bekwaamheidsonderzoek. Doel van dit onderzoek is vast te stellen of de zij-instromer de vereiste eindkwalificaties heeft verworven. Twee onafhankelijke assessoren (een van het instituut en een vanuit het werkveld) voeren het bekwaamheidsonderzoek uit.
9. De assessoren die het bekwaamheidsonderzoek uitvoeren, spreken een gezamenlijk oordeel uit. Bij een positief oordeel wordt door de betreffende examencommissie van de lerarenopleiding een WHW-getuigschrift verstrekt aan de betrokkene.

Aldus overeengekomen op te

Naam:
Het bevoegd gezag

Naam:
De lerarenopleiding

Naam:
De zij-instromer

Bijlage 1 Scholingsplan

- Beschrijving van al aanwezige competenties en ontwikkelpunten etc.
- Scholingsprogramma

Bijlage 2 Plan van ondersteuning en begeleiding op de werkplek

- Contactgegevens begeleider op de werkplek
- Beschrijving waaruit begeleiding bestaat (zoals lesbezoeken, feedback, intervisie, frequentie etc.)
- Naam en contact gegevens begeleider van de lerarenopleiding
- De interne en externe begeleider hebben contact over de studievoortgang van de kandidaat

Bijlage 3: Offerte

- Kosten en wijze van facturering

Bijlage 7 Richtlijnen voor de begeleiding van de zij-instromer

De voortgang van de zij-instromer is voor alle drie de partijen van groot belang. Begeleiding is een belangrijk instrument in deze, met rechten en verplichtingen voor zowel de werkgever, de lerarenopleiding als de zij-instromer. In deze bijlage van het raamwerk beschrijven we de gewenste situatie.

1.1. Begeleiding vanuit de werkgever (vo-school)

- Een werkplekbegeleider (een ervaren vakcollega van dezelfde of een aanpalende vaksectie) begeleidt de zij-instromer op de (nieuwe) werkplek, met name gericht op de pedagogische en (vak)didactische competenties.

Activiteiten:

- lesbezoek met voor- en nabespreking; feedback en feed-forward gesprekken
- bespreking videoregistraties;
- voortgangsgesprekken (minimaal een keer per maand).
- Het management van de school (teamleider/directie) geeft de zij-instromer gevraagd en ongevraagd feedback en stelt de zij-instromer in staat om als volwaardig teamlid te functioneren.
- De zij-instromer evalueert met zijn begeleiders, per overeengekomen periode (bijvoorbeeld een semester), zijn vorderingen op basis van een (tussen)rapportage. In het verlengde hiervan voert hij een voortgangsgesprek met de werkplekbegeleider(s) en de instituutsopleider. De zij-instromer geeft hier ook aan hoe de begeleiding is geweest. Hij doet dit door een korte schriftelijke notitie als bijlage bij de tussenrapportage te voegen. Daarin geeft hij tevens aan hoe hij zijn eigen inbreng inschat en komt zo nodig met verbetervoorstellen.

NB We werken met daartoe geschoolde, professionele begeleiders.

- Geschoold:
 - Coachingsvaardigheden ;
 - Beoordelingsvaardigheden gericht op ontwikkeling;
 - Begeleiden als de meester en zijn gezelschap: gericht op vakinhoudelijkheid en vakdidactische keuzes.
- Professioneel:
 - De begeleider organiseert zijn eigen feedback;
 - De begeleider zorgt ervoor dat zowel zijn vakinhoudelijke als vakdidactische kwaliteiten state of the art zijn.

1.2. Begeleiding vanuit het opleidingsinstituut

De begeleiding vanuit het opleidingsinstituut bestaat uit:

- de zij-instromer wegwijs maken in het gehele traject;
- de zij-instromer instrueren t.a.v. de aanpak van het portfolio;
- deelname aan de voortgangsgesprekken;
- het volgen en stimuleren van de groei van het portfolio.

In het geval dat de zij-instromer al een onderwijsbevoegdheid heeft zal de nadruk van de begeleiding op vak- en vakdidactisch vlak zitten en minder op wegwijs maken in het onderwijs en het scholingstraject.

Bijlage 8 Eindrapportage bekwaamheidsonderzoek

Gegevens assessmetaanbieder

Naam organisatie: ...
Adres organisatie: ...
Plaats organisatie: ...
Naam hoofd/coördinator Assessmentcentrum: ...
Naam assessor 1 ...
Naam assessor 2 ...
Naam assessor 3 (indien van toepassing) ...

Datum afgifte: ...

Gegevens kandidaat

Achternaam kandidaat: ...
Voornaam / -namen: ...
Geboortedatum: ...
Geboorteplaats: ...

Doelstelling van de kandidaat

Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek, leraar in het voortgezet onderwijs (vo) ... [officiële naam + CROHO nummer hier toevoegen].

VERANTWOORDING

De toegepaste landelijke standaard

De verworven eindkwalificaties van de kandidaat zijn gemeten ten opzichte van de bekwaamheidseisen, uitgewerkt in de volgende onderdelen:

- de bekwaamheidseisen voor tweedegraadsleraren (vastgelegd in het besluit bekwaamheidseisen leraren en docenten)
- de generieke kennisbasis (vastgelegd in een publicatie van 10 voor de leraar)
- de vakspecifieke kennisbasis (vastgelegd in een publicatie van 10 voor de leraar)

Herijkte bekwaamheidseisen (onderwijscoöperatie, 2014)

In de bekwaamheidseisen is een algemene definitie van bekwaamheid opgenomen alsmede een uitwerking van het vereiste kwalificatieniveau. Daarmee wordt het kader voor de toetsing in de bekwaamheidseisen gegeven. Voor de uitwerking van het kwalificatieniveau binnen de bekwaamheidseisen zijn de referentiekaders van de Dublin-descriptoren en het Europees Kwalificatiekader (EKK) bewerkt.

De assessmentprocedure en de gehanteerde instrumenten

In de assessmentprocedure is een aantal stappen doorlopen:

1. Voorlichting en oriëntatie
2. Aanmelding
3. Bekwaamheidsonderzoek op basis van: <ul style="list-style-type: none">• Landelijke kennisbasistoets [datum]• Portfolio [datum]• Criterium gericht interview [datum]• Lesbezoek (indien van toepassing) [datum]
4. Beoordeling en rapportage
5. Uitgave Getuigschrift (indien van toepassing)

Professionele basis

Definitie professionele basis:

Een professionele leraar heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Kern van de brede professionele basis:

- Zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen.
- Samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn handelen waar nodig afstemmen met hen.
- Bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.
- Meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- Zijn handelen uitleggen en verantwoorden.
- Zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

Onderliggende kennis uit de generieke kennisbasis:

C. De leraar als professional → professioneel handelen van de docent:

Ontwikkelingen in het onderwijs, werken in schoolorganisaties, persoonlijke professionele ontwikkeling, onderzoekend vermogen, professionele identiteit, ict-vaardigheden in de onderwijscontext.

Voor een uitwerking van de domeinen en kernconcepten uit de Generieke Kennisbasis (september 2017), zie www.10voordeleraar.nl/kennisbasis/generiek

Aangetoond in het geschiktheidsonderzoek op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten uit het geschiktheidsonderzoek:

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het bekwaamheidsonderzoek:

(Wat hiermee is aangetoond aan professioneel handelen op basis van beschrijving van bv: concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie:

Het professioneel handelen is aangetoond op niveau startbekwaam: ja / nee

Bekwaamheidsgebied: Vakdidactisch

Definitie vakdidactische bekwaamheid:

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de leraar de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten.

Kern van de vakdidactische bekwaamheid:

- De leraar brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van verschillende methodieken en middelen.
- Bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt de leraar de ontwikkeling van zijn leerlingen; hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of de leerdoelen gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt; op basis van zijn analyse stelt hij zo nodig zijn onderwijs didactisch bij.
- Zijn onderwijs gaat met de tijd mee.

(Voor een beschrijving van de onderliggende vakdidactische kennis en kunde, zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-148.html>)

Onderliggende kennis uit de generieke kennisbasis:

B. De school als leeromgeving → didactisch handelen van docent:
Opvattingen over leren en leerconcepten, onderwijsconcepten, hersenen en leren, leer- en motivatieprocessen, begeleiden van leerprocessen, hanteren van doelen. Ontwerpen van onderwijs, toetsen en evalueren

(Voor een uitwerking van de thema's en kernconcepten uit de generieke kennisbasis (september 2017), zie www.10voordeleraar.nl/kennisbasis/generiek)

Aangetoond in het geschiktheidsonderzoek op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten uit het geschiktheidsonderzoek:

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het bekwaamheidsonderzoek:

(Wat hiermee is aangetoond aan vakdidactische bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie:

De vakdidactische bekwaamheid is overwegend aangetoond op niveau startbekwaam: ja/nee

Bekwaamheidsgebied: Pedagogisch

<p>Definitie pedagogische bekwaamheid:</p> <p>Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat de leraar op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren.</p>
<p>Kern van de pedagogische bekwaamheid:</p> <ul style="list-style-type: none">• De leraar volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af.• De leraar draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen.• De leraar kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene.• In de context van het beroepsgerichte onderwijs gaat het hier ook om de begeleiding van de leerling bij zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit.• Ook in pedagogische zin blijft zijn onderwijs van deze tijd. <p>(Voor een beschrijving van de onderliggende pedagogische kennis en kunde, zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-148.html)</p>
<p>Onderliggende kennis uit de generieke kennisbasis:</p> <p>B. De school als onderwijs-pedagogische omgeving → pedagogisch handelen van docent: <i>School in de pluriforme maatschappij, pedagogische functie van de school, pedagogisch klimaat in school en klas, leerlingbegeleiding, ontwikkelingstheorieën.</i></p> <p>(Voor een uitwerking van de domeinen en kernconcepten uit de generieke kennisbasis (september 2017), zie www.10voordeleraar.nl/kennisbasis/generiek)</p>
<p>Aangetoond in het geschiktheidsonderzoek op niveau ① ②</p> <p>niveau 0 = niet aanwezig niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting) niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional</p>
<p>Ontwikkelpunten uit het geschiktheidsonderzoek:</p>
<p>Conclusie:</p> <p>De pedagogische bekwaamheid is overwegend aangetoond op niveau startbekwaam: ja / nee</p>

Eindconclusie (bekwaam / niet bekwaam)

--

Evt. opmerkingen/ adviezen

--

Ondertekening assesseraanbieder

Datum:

Naam + handtekening coördinator Assessmentcentrum, namens de assessoren:
xxxxxxx

In de bijlage Curriculum Vitae en kopie diploma's kandidaat toevoegen

Bijlage 9 Format getuigschrift

GETUIGSCHRIFT HOGER BEROEPSONDERWIJS

De voorzitter van de examencommissie
van de

**opleiding tot leraar in het voortgezet onderwijs in de tweede graad,
beroepsonderwijs en volwassenen educatie, onderdeel van de
ogeschool xxxx**

belast met het afnemen van

het bekwaamheidsonderzoek op grond van artikel 118o. van de Wet
op het voortgezet onderwijs, leidend tot het getuigschrift bedoeld in
artikel 7a.3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk
onderzoek voor het vak xxxx bedoeld in titel 3 van het besluit
bekwaamheidseisen onderwijspersoneel

verklaart dat

NAAM STUDENT

geboren

te

Op xxxx(datum) het bekwaamheidsonderzoek Wet op het voortgezet
onderwijs als bedoeld in artikelen 9 en 10 van het 'Besluit zij-
instroom leraren primair en voortgezet onderwijs' met goed gevolg
heeft afgelegd.

Het college van bestuur heeft aan de
geëxamineerde de titel toegekend van

Baccalaureus (bc)

beroepsbevoegdheid

Aan dit getuigschrift is de bevoegdheid verbonden tot het geven van onderwijs in het
tweedegraadsgebied in het bovengenoemde vak.

Het examen dat betrekking had op de aan de ommezijde vermelde eindkwalificaties is
afgenomen onder verantwoordelijkheid van een geaccrediteerde lerarenopleiding.

Datum

Handtekening voorzitter van de
examencommissie

Handtekening geëxamineerde

Bijlage 10 Professionalisering assessoren Zij-instroom in Beroep

De assessoren dienen te voldoen aan het landelijke assessorenprofiel.

Dit houdt in dat assessoren uit de vo-scholen en hogescholen zich verder professionaliseren tot expert-assessor.

De assessorentrainingen vanuit de lerarenopleidingen die zijn aangesloten bij ADEF zijn erop gericht dat iedere assessor de bekwaamheden zoals die in het profiel beschreven zijn, kan ontwikkelen.

Er worden vier fasen in de professionalisering onderscheiden:

1. De basistraining
2. Het praktijkdeel
3. De certificering
4. Het onderhouden van de kwaliteit

Ad. 1 Het belangrijkste doel van de basistraining is het leren beoordelen en erkennen van eerder opgedane leer- en werkervaringen van kandidaten. In de basistraining komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- het beoordelen van een portfolio;
- het beoordelen van de geobserveerde lessituatie(s);
- het voeren van een criteriumgericht interview (CGI);
- de bewustwording van eigen valkuilen en blinde vlekken tijdens het beoordelingsproces;
- het oefenen met en het leren gebruiken van het zij-instroom assessmentinstrumentarium;
- het rapporteren van de beoordeling.

Ad. 2 De tweede fase is het praktijkdeel. Hierin wordt het afnemen van assessments geoefend. Het oefenen gebeurt onder begeleiding van een expert-assessor en via collegiale consultatie. Zo wordt een situatie van 'deliberate practice'¹⁷ gecreëerd, waarbij praktijkervaringen doelbewust gebruikt worden om bekwaamer te worden. Het herhaald uitvoeren van de taak na feedback leidt stap voor stap tot verfijning van de prestatie.

Ad. 3 De derde fase is de certificering. De certificering tot expert-assessor vindt plaats na beoordeling door twee onafhankelijke en deskundige beoordelaars¹⁸. Deze beoordelaars maken deel uit van een erkend assessmentcentrum¹⁹. De assessor laat in de beoordeling tot expert-assessor zien dat hij voldoet aan het 'Profiel assessor' (zie volgende blz.).

Ad. 4 De laatste fase betreft het onderhouden van de kwaliteit van beroepsbekwaam beoordelen. Om deze kwaliteit te waarborgen en het certificaat te behouden, zorgt de assessor ervoor dat hij/zij minimaal drie assessments per jaar afneemt en één keer scholing volgt.

¹⁷ Naar het werk van de Zweedse psycholoog Karl Anders Ericsson (2016), die internationaal wordt erkend als onderzoeker in de psychologische aard van expertise en menselijke prestaties. Zie https://en.wikipedia.org/wiki/K._Anders_Ericsson

¹⁸ Deze beoordelaars zijn communicatief, beschikken over inlevingsvermogen en zijn gericht op persoonlijke ontwikkeling.

¹⁹ Erkend door de Inspectie van het Onderwijs of een accreditatie-instantie.

Deze kwaliteitsborging kan de eigen organisatie tevens gebruiken voor (externe) audits.

Profiel assessor

Kerntaken assessor

De assessor:

- beoordeelt of een portfolio van een kandidaat voldoet om het assessmentgesprek in te kunnen gaan;
- voert een criteriumgericht interview (= assessmentgesprek) n.a.v. het portfolio om het eindkwalificatieniveau te bepalen;
- stelt het eindkwalificatieniveau van de kandidaat vast (en deelt dit mee aan de kandidaat);
- geeft zo nodig ontwikkelingsgerichte feedback;
- legt bevindingen en eindoordeel vast op daarvoor bestemde formulieren t.b.v. de eindrapportage.

Basiskwalificaties assessor

De assessor:

- beschikt over relevante en brede expertise en praktijkervaring op het gebied van de opleiding;
- is werkzaam in de opleiding (interne assessor) of in een relevante beroepspraktijk (externe assessor);
- heeft ruime ervaring met het begeleiden van hbo-stagiairs of startende collega's;
- heeft een hbo-diploma of hoger behaald;
- is klantgericht en geïnteresseerd in de professionele ontwikkeling van kandidaten;
- werkt efficiënt, accuraat en komt afspraken na;
- communiceert op toegankelijke en overtuigende wijze, zowel mondeling als schriftelijk;
- is legericht: bereid om te investeren in zichzelf.

Kwaliteiten assessor²⁰

De assessor is in staat om inhoudelijk en op professionele wijze te beoordelen of de kandidaat voldoet aan de vereiste bekwaamheidseisen. Omdat de ontwikkeling en beoordeling van bekwaamheidseisen in zeer diverse praktijksituaties kan plaatsvinden, is het vooral van belang dat een assessor blijk geeft 'de wereld achter de indicatoren' te kennen. Dit betekent dat hij bekwaamheidseisen kan relateren aan uiteenlopende praktijksituaties en gedrag.

Gedagsindicatoren

- brengt structuur aan in het assessmentgesprek;
- creëert een sfeer waarin de kandidaat volledig tot zijn recht kan komen;
- past verschillende vraag- en gesprekstechnieken op het juiste moment toe om: het competentieniveau van de kandidaat doelgericht te achterhalen
regie te houden in gesprek;

²⁰ Ontwikkeling van de genoemde kwaliteiten staan centraal in de assessorentraining. Bij eventuele certificering van assessoren worden de genoemde gedragscriteria als beoordelingscriteria gehanteerd.

- relateert ervaringen, werkwijze en bewijzen die de kandidaat inbrengt, aan relevante competentiecriteria;
 - herkent producten als bruikbaar bewijs;
 - komt tot een onderbouwd eindoordeel en brengt dit op overtuigende en constructieve wijze over;
 - geeft ontwikkelingsgerichte feedback;
 - legt het oordeel op toegankelijke wijze vast in een rapportage;
 - gaat adequaat en klantgericht om met eventuele bezwaren tegen het eindoordeel.
-

ZiB- specifieke kwalificatie

De assessor:

- observeert de kandidaat en weet in relatie met de bekwaamheidseisen de observatie te koppelen aan de beoordeling;
- is in staat om een duidelijk, gedetailleerd en gestructureerd verslag op te stellen en het verslag te beschrijven in bekwaamheidseisen;
- is in staat te reflecteren op eigen gedrag en daarin ontwikkelpunten aan te geven.

Bijlage 11 Format zelfevaluatiemodel collegiale audits²¹

A. Vertrouwen in procedure en instrumenten: bij kandidaat, opleiding en werkveld	Ja/ nee	Blijkt uit	Knelpunten / uitdagingen
1. Taken en bevoegdheden van alle betrokkenen (assessoren, kandidaat, lerarenopleiding en werkgever) in alle fasen van de procedure (aanmelding, kwaliteit, portfolio, afname assessment, rapportage, etc.), zijn beschreven en functioneren.			
2. De uitvoering van de procedure vindt plaats binnen de vastgestelde kwaliteitseisen, geformuleerd en vastgelegd door het assessmentcentrum.			
3. Brochures en handleidingen die nodig zijn om het ZiB-assessment uit te voeren zijn aanwezig en worden volgens procedure verstrekt: <ul style="list-style-type: none"> • aan de kandidaat • aan de assessoren 			
4. Het tijdpad van de procedure is realistisch, haalbaar en vooraf bekend bij kandidaat en assessoren.			
5a. De informatie en instructies voor <u>de kandidaat</u> zijn expliciet aanwezig: <ul style="list-style-type: none"> • instrumenten (Handleiding ZiB-Rapportage, ...); • voorbereiding vooraf (voorlichtingsgesprek, samenstellen van het portfolio etc.); • organisatie van het assessment; • inleveren materialen; • wettelijke instapeisen; 			

²¹ Afgeleid van de handleiding Audit EVC- assessment Educatieve Domein / ADEF /2008.

<ul style="list-style-type: none"> • belemmeringen (vakinhoudelijk of anders); • aanmelding. 			
<p>5b. De informatie en instructies voor de <u>assessoren en begeleiders</u> zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • instructiemateriaal (ZiB-handleiding, ZiB-rapportageformat); • organisatie van het assessment; • standaardformulieren; • afspraken. 			
<p>6. De assessoren maken gebruik van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de bekwaamheidseisen en bijbehorend niveau- en beoordelingskader. 			
<p>7. De assessmentinstrumenten zijn valide, betrouwbaar, beschreven en aanwezig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helderheid over de procedure; • methodisch kader (triangulatie); • helderheid over de functie van de afzonderlijke instrumenten in het geheel (variatie in instrumenten, meervoudig bewijsmateriaal); • helderheid over de functie van elk afzonderlijk instrument; • de eisen gesteld aan de afzonderlijke instrumenten en de wijze waarop deze dienen te worden toegepast. 			
<p>8. Er worden eisen/voorwaarden gesteld aan:</p>			

<ul style="list-style-type: none"> • gestandaardiseerde zelfbeoordeling • interview • simulatie • praktijkproef • beeldopname(n) • portfolio • 			
9. Het bewijsmateriaal uit verschillende bronnen is toegestaan.			
10. Bewijsmateriaal moet aantoonbaar valide zijn (VRAAK: variatie, relevantie, authenticiteit, actualiteit en kwantiteit).			
11. De beoordeling geschiedt door meerdere gecertificeerde expert-assessoren (intersubjectiviteit).			
12. Het assessmentcentrum onderzoekt/stelt vast door persoonlijk contact en/of vragenlijsten of de kandidaat op basis van de verstrekte informatie inzicht heeft in: <ul style="list-style-type: none"> • eigen rechten; • de ZiB- assessmentprocedure en beoordelingscriteria. 			
B. Deskundigheid van assessoren	Ja/ nee	Blijkt uit	Knelpunten / uitdagingen
1. De onafhankelijkheid van de assessoren is gewaarborgd.			
2. De assessoren zijn afkomstig uit opleiding en werkveld.			
3. De assessoren zijn aantoonbaar competent en bewijzen dat aan de hand van: <ul style="list-style-type: none"> • profiel assessoren; • assessorenportfolio; • assessorentrainingen; 			

<ul style="list-style-type: none"> • actuele kennis van het beroepenveld; • doorlopende professionalisering; • certificering. 			
C. Deskundigheid van ZiB – begeleiders	Ja/ nee	Blijkt uit	Knelpunten / uitdagingen
1. De begeleiders zijn aantoonbaar competent en bewijzen dat door: <ul style="list-style-type: none"> • te weten hoe het instroomschema te hanteren; • relevante training(en) gevolgd te hebben; • kennis te hebben over hoe de kandidaat adequaat te begeleiden bij het functioneel samenstellen van het ZiB-portfolio. 			
2. De rollen van assessor en van begeleider zijn gescheiden.			
D. Kwaliteitsborging	Ja/ nee	Blijkt uit	Knelpunten / uitdagingen
Voortraject & afname geschiktheids- en bekwaamheidsonderzoek			
1. De ZiB- assessments zijn organiseerbaar in relatie tot de instroommomenten.			
2. Evaluatie van doelstellingen, procedure, beoordelingskader, beoordelingsinstrumenten, kwaliteit van de assessoren, etc. vindt jaarlijks plaats.			
3. Evaluatie bij de kandidaten, assessoren en werkgever vormt een vast onderdeel van de kwaliteitsborging.			

4. Er is verbeterbeleid, gebaseerd op voorgaande evaluaties.			
5. Het assessmentcentrum is erkend aanbieder.			
Scholingsprogramma & begeleiding			
6. Er wordt een scholingsprogramma aangeboden, passend bij de EVC's.			
7. De zij-instromer heeft eigen keuzevrijheid en zelfsturing.			
8. Uitvoerbaarheid scholingsprogramma (max. 2 jaar) is vastgesteld door vakgroep(en) en gefiatteerd door examencommissie.			
9. Er is begeleiding/voorlichting gericht op het gehele traject.			
10. Er zijn gekwantificeerde begeleidingsuren.			
Begeleiding op de eigen werkplek			
11. Begeleidingsactiviteiten zijn benoemd en gekwantificeerd.			
12. Nabespreking en voortgangsgesprekken zijn ingepland.			
13. Management geeft gevraagd en ongevraagd feedback.			
Getuigschrift			
Het getuigschrift voldoet aan de gestelde eisen uit het Raamwerk ZiB.			